

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 października 2023 r.

Pozycja 252

POSTANOWIENIE

z dnia 27 czerwca 2023 r.

Sygn. akt Ts 13/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.Ś. o zbadanie zgodności:

- 1) „§ 2 ust. 1 w zw. z § 1 Rozporządzeni[a] Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 410), art. 30b Ustawy – Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. z późn. zm. (Dz. U. z 2020 r. poz. 910) są niezgodne z art. 70 Konstytucji RP, oraz art. 1 pkt 1 i 9 Ustawy Prawo oświatowe (...), art. 6, art. 16, art. 28, art. 29 Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 Nr 120, poz. 526), w zakresie jakim poprzez zamknięcie placówek oświatowych, jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 10, art. 31 Konstytucji z naruszeniem zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP”;
- 2) „§ 1 Rozporządzeni[a] Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 493) narusza art. 70 Konstytucji w zakresie formy realizacji obowiązku niezgodnego z ustawą, art. 1 pkt 1 i 9 i art. 68 pkt 2, 3 i 6 Ustawy Prawo oświatowe (...), Ustawy Karty Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762) w art. 6 pkt 1, 2, w zakresie zaprzestania przez szkołę realizacji celów wychowawczych, opiekuńczych i zapewnienia uczniom bezpieczeństwa. Konwencji o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 Nr 120, poz. 526) w art. 3 ust. 3 w zakresie braku dostosowania norm prawnych w dziedzinie bezpieczeństwa i zdrowia dziecka; art. 16 w zakresie prowadzenia kontroli środkami audio wizualnymi w życiu domowym dziecka; jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 10, art. 31 Konstytucji z naruszeniem zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP”;
- 3) „§ 1 pkt 2 Rozporządzeni[a] Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 1830) w zakresie jakim ustanawia tzw. Tryb Hybrydowy i podział terytorium Polski

na strefy o różnych kolorach różnicujące prawa obywatelskie, co narusza Konstytucję RP w art. 32 ust. 1 i 2 oraz w zakresie przekroczenia delegacji ustawowej z art. 46a i art. 46 b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.) co narusza art. 92 Konstytucji RP. Ponadto to § 1 w/w rozporządzenia poprzez wprowadzenie w nim edukacji zdalnej, w tym limitów różnicujących uczniów na tych co pobierają naukę w jednostkach oświatowych i poza nimi; jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 10, art. 31 Konstytucji z naruszeniem zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Co również narusza preambułę Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. w zakresie braku rozróżnienia praw i wolności w zależności od pochodzenia i urodzenia jak i wszelkich innych różnic (Dz. U. 1991 Nr 120, poz. 526)”;

- 4) „§ 2 d. 1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 22 marca 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 502) w zakresie w jakim różnicuje uczniów z uwagi na miejsce zatrudnienia rodziców w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz innych osób realizujących zadania publiczne w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, jest niezgodny z art. 70, 31 i 32 Konstytucji RP, oraz art. 1 pkt 1 i 9 Ustawy Prawo oświatowe (...), art. 6, art. 16, art. 28, art. 29 Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 Nr 120, poz. 526) oraz preambuły tej konwencji w zakresie braku rozróżnienia praw i wolności od pochodzenia społecznego z naruszeniem zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3”;
- 5) „§ 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. 2021 poz. 561 z późn. zm.) w brzmieniu § 1.1. Do dnia 31 grudnia 2021 r. ogranicza się w całości lub w części funkcjonowanie publicznych i niepublicznych jednostek systemu oświaty, w których odpowiednio wszystkie lub poszczególne zajęcia zostały zawieszone na podstawie przepisów wydanych na podstawie odpowiednio art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., art. 32 ust. 11 oraz art. 47 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W zakresie jakim jest oparty na nieobowiązującej delegacji ustawowej, a to art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r. jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 10, art. 31 Konstytucji z naruszeniem zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP”;
- 6) „§ 18 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020 poz. 673) w zakresie jakim nakłada się, w tym na uczniów i inne osoby przebywające w jednostkach oświatowych, obowiązek zakrywania, przy pomocy odzieży lub jej części, maski albo maseczki, ust i nosa: 2) w miejscach ogólnodostępnych, w tym: a) na drogach i placach, b) w zakładach pracy oraz w budynkach użyteczności publicznej przeznaczonych na potrzeby: (...) oświaty jest niezgodny z art. 30, 31 Konstytucji poprzez naruszenie niezbywalnej godności człowieka przez władze publiczne, poprzez zmuszanie do

zakrywania ust i nosa maseczką czego mu prawo nie nakazuje, co narusza wolność człowieka, które to ograniczenia naruszają istotę wolności i praw a także zasadę proporcjonalności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP”.

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej sporządzonej i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 stycznia 2021 r. (data nadania) przez pełnomocnika z wyboru, małoletni W.Ś. (dalej: skarżący), reprezentowany przez swojego przedstawiciela ustawowego (ojca), wystąpił z żadaniami przytoczonymi w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Ojciec skarżącego zawiadomił Prokuraturę Rejonową w K. o przekroczeniu uprawnień przez Dyrektora Zespołu Szkół [...] (tj. placówki, w której uczy się skarżący) w związku z wprowadzeniem od 11 marca do 10 czerwca 2021 r. nauki zdalnej i nauczania hybrydowego. Zdaniem zawiadamiającego było to działanie na szkodę interesu publicznego i prywatnego jego syna. Postanowieniem z 23 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]) Prokurator Prokuratury Rejonowej odmówił wszczęcia śledztwa, stwierdziwszy brak znamion czynu zabronionego z art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zm.). Sąd Rejonowy w K., Wydział III Karny postanowieniem z 4 października 2021 r. (sygn. akt [...]), doręczonym skarżącemu 11 października 2021 r., utrzymał powyższe rozstrzygnięcie w mocy.

Skarżący zarzucił m.in., że w sprawie, w związku z którą skierował skargę do Trybunału, doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do nauki (art. 70 Konstytucji), a ponadto, że zakwestionowane w skardze rozporządzenia, wprowadzające obowiązek nauki zdalnej, a także zasłaniania ust i nosa, zostały wydane bez ustawowego upoważnienia, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 15 marca 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 23 marca 2022 r.), na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), wezwał skarżącego do udokumentowania daty doręczenia orzeczenia wskazanego w skardze jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także do podania, czy od tego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W piśmie procesowym złożonym w Trybunale 30 marca 2022 r. (data nadania) skarżący usunął powyższe braki skargi.

Zarządzeniem z 27 października 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 16 listopada 2022 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) sprecyzowanie jej przedmiotu, poprzez wyjaśnienie, które przepisy wskazane na stronach 1-4 skargi, po słowach: „wnoszę o: stwierdzenie, że:” są przepisami, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK; 2) wyjaśnienie, czy przepisy te są kwestionowane w całości, natomiast jeśli w określonym zakresie – dokładne określenie zakresu ich zaskarżenia; 3) sprecyzowanie wzorców kontroli dla zakwestionowanych w skardze przepisów poprzez wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego wyrażone w przepisach wskazanych na stronach 1-4 skargi, po słowach: „wnoszę o stwierdzenie, że:”, i w jaki sposób, zostały jego zda-

niem naruszone; 4) uzasadnienie zarzutów niezgodności kwestionowanych przepisów z wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie.

W ustawowym terminie do Trybunału Konstytucyjnego nie wpłynęło żadne pismo procesowe.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia warunków wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w u.o.t.p.TK, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

W sprawie będącej przedmiotem niniejszego rozpoznania, pomimo prawidłowego doręczenia pełnomocnikowi skarżącego zarządzenia sędziego Trybunału (data doręczenia: 16 listopada 2022 r.), braki skargi nie zostały usunięte.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.